

TARTUNTATAUTILAIN 58 §:N MUKAINEN PÄÄTÖS VARSINAIS-SUOMEN KUNTIEN ALUEELLE

ASIAN TAUSTAA

Maailman terveysjärjestö WHO julisti koronavirusepidemian pandemiaksi 11.3.2020. Koronavirus on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Valtioneuvoston periaatepäätöksen 26.1.2021 puoltamana sosiaali- ja terveysministeriö on tehnyt hybridistrategian toteuttamisesta annettuun toimintasuunnitelmaan täydennyksen. Toimintasuunnitelman täydennyksessä kuvattujen toimenpidekokonaisuuksien tavoitteena on torjua epidemian kasvun uudelleen kiihtyminen ja herkemmin tarttuvan virusmuunnosten leviäminen ja siten saada lisää aikaa rokotusten ja vuodenaikavaihtelun yhteisvaikutukselle epidemian hillitsemisessä. Toimenpiteitä käytetään niihin soveltuvan lainsäädännön mukaisesti kussakin suunnitelmassa esitettyssä tilanteessa.

Toimenpidekokonaisuudet on ryhmitelty kolmeen tasoon: 1. nykyisen rajoitustason ylläpito ja kaikkien leviämisvaiheen toimenpiteiden toteuttaminen leviämisvaiheessa olevilla alueilla, 2. leviämisvaiheen toimenpiteiden määräaikaisen ja laajamittaisen käyttöönoton ohjaus, ja 3. poikkeusolojen ja liikkumisrajoitusten käyttöönotto.

Valtioneuvosto on 25.2.2021 tehnyt THL:n lausuntoon pohjautuen periaatepäätöksen, jonka mukaan perusteet toimenpidetasolle kaksi (Taso 2) siirtymiseen ovat olemassa. Toimenpidetasossa kaksi (Taso 2) epidemian nopean kiihtymisen tai muuntuneen viruksen leviämisen uhan perusteella STM voi THL:n lausuntoon perustuen ohjata kaikkia alueita ottamaan käyttöön leviämisvaiheen suositukset ja toimenpiteet kunkin alueen epidemiologisista tunnusluvuista riippumatta. Lisätoimenpiteiden mukaisia suosituksia voidaan soveltaa joko valtakunnallisesti tai erikseen määritellyillä alueilla.

Sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa 1.3.2021 antamallaan kirjeellä kaikki THL:n sekä ministeriön arvion mukaiset leviämisvaiheen kriteerit täyttävät tai niihin toimenpidetarpeiltaan muista syistä rinnastettavat alueet ottamaan käyttöön hybridistrategian toimintasuunnitelman sekä sen täydennyksen mukaiset leviämisvaiheen toimet (ml. tartuntatautilain uudet valtuudet) ja lisätoimet. Alueita, joilla tason kaksi toimenpiteet

LOUNAIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

tulevat kyseeseen, ovat ministeriön arvion 24.2.2021 mukaan muun muassa Satakunta ja Varsinais-Suomi.

Kirjeessään ministeriö katsoo välttämättömäksi ohjata, että leviämisvaiheen alueilla sekä niihin rinnastettavilla alueilla tulee 8.3.2021 lukien ottaa käyttöön tason kaksi lisätoimenpiteet, siten kuin toimintasuunnitelman täydennyksessä 26.1.2021 ja ministeriön 25.2.2021 päivitetyn hybridistrategian toimintasuunnitelman osassa 3 sekä liitteessä 4 todetaan. Yhtenä lisätoimenpiteenä mainitaan päätökset (TTL 58 § ja POL 20 a §) peruskoulun luokkien 7-9 tilapäiseen etäopetukseen siirtymisestä. Sosiaali- ja terveysministeriö kehottaa vahvistamaan toimenpiteet 28.3.2021 saakka.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 4.3.2021 antamallaan päätöksellä sulkenut tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Varsinais-Suomen ja Satakunnan kuntien alueella sijaitsevat oppilaitokset siten, ettei tiloja saa käyttää vuosiluokkien 7–9 opetuksen järjestämiseen. Päätöksessä todetaan poikkeukset, joita kiello ei koske. Määräys on Satakunnan kuntien osalta voimassa ajalla 5.3.-28.3.2021 ja Varsinais-Suomen kuntien osalta ajalla 8.3.-28.3.2021.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU JA PERUSTELUT

Määräys

Lounais-Suomen aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Varsinais-Suomen kuntien alueella sijaitsevien oppilaitosten tilat suljettavaksi siten, ettei tiloja saa käyttää vuosiluokkien 7–9 opetuksen järjestämiseen.

Edellä mainittuja tiloja voidaan kuitenkin käyttää vuosiluokkien 7-9 kaikkien perusopetuslain 17 §:ssä tarkoitettujen erityisen tuen päätöksen saaneiden oppilaiden, 25 §:n 2 momentissa tarkoitettujen pidennetyn oppivelvollisuuden oppilaiden sekä 5 §:ssä tarkoitettujen valmistavan ja joustavan perusopetuksen oppilaiden opetuksen järjestämiseen sekä yksilöllisen tarveharkinnan perusteella myös muun oppilaan välttämättömään lähiopetukseen.

Lisäksi tiloja voidaan käyttää lähiopetuksessa olevien oppilaiden oppilashuoltoon ja ateriointiin sekä etäopetuksessa olevien oppilaiden opettamiseen etänä.

Tiloja voidaan käyttää myös perusopetuslain 16, 16 a, 17 ja 17 a §:ssä tarkoitetun oppimisen tuen, 31 §:n 1 momentissa säädettyjen palvelujen ja etuuksien sekä 31 a §:ssä tarkoitetun oppilashuollon järjestämiseen etäopetuksessa oleville oppilaille kulloistenkin olosuhteiden mukaisesti huomioiden kuitenkin koronavirusepidemian rajoittaminen.

Tiloja voidaan käyttää myös yhteishakuun liittyvään ohjaukseen.

Opetuksessa, joka toteutetaan lähiopetuksena, tulee huolehtia oppilaiden ja opetushenkilöstön turvallisuudesta tila- ja hygieniajärjestelyin.

Määräys on voimassa ajalla 29.3.–5.4.2021.

Perustelut

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin mukaan, kun laajaa tartunnan vaaraa aiheuttava yleisvaarallinen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäilty tartuntatauti on todettu tai sen esiintyminen on perustellusti odotettavissa, aluehallintovirasto voi päättää alueellaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden, oppilaitosten, päiväkotien, asuntojen ja vastaavien tilojen sulkemisesta sekä yleisten kokousten tai yleisötilaisuuksien kieltämisestä, jos kyseisten rajoitusten tekeminen on tarpeen usean kunnan alueella. Edellytyksenä on lisäksi, että toimenpide on välttämätön yleisvaarallisen tai yleisvaaralliseksi perustellusti epäillyn tartuntataudin leviämisen estämiseksi. Säännöksen 3 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitetut päätökset tehdään enintään yhden kuukauden ajaksi. Toimenpiteet on heti lopetettava, kun tartunnan vaaraa ei enää ole.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) mukaan koronaviruksen aiheuttama tauti (COVID-19) tarttuu ensisijaisesti pisaratartuntana, kun henkilö yskii tai aivastaa. Maailmanlaajuinen COVID-19-pandemia jatkuu ja epidemia on uudelleen kiihtynyt myös Suomessa. Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi on kehitetty rokotteita ja rokottaminen on aloitettu myös Suomessa joulukuun 2020 lopussa valtioneuvoston asetuksen (1105/2020) mukaisessa rokottamisjärjestyksessä. THL:n mukaan koko Suomen väestöstä 13,6 % on 24.3.2021 mennessä saanut vähintään yhden rokoteannoksen. Tulee kuitenkin kulumaan aikaa siihen, että kaikki Suomessa asuvat ovat saaneet mahdollisuuden rokotteen ot-

tamiseen. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämisellä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 22.12.2020 puoltanut sosiaali- ja terveysministeriön tekemää toimintasuunnitelman päivitystä COVID-19-epidemian hillinnän hybridistrategian toteuttamiseen tammi–toukuu-kuussa 2021. Päivitetyt toimintasuunnitelman mukaan alueen tilannetta arvioitaessa on merkitystä annettava myös ympäröivien alueiden tartuntatilanteelle sekä valtakunnalliselle epidemiatilanteelle (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:1).

Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 26.1.2021 puoltanut, että sosiaali- ja terveysministeriö tekee täydennyksen hybridistrategian toteuttamisesta annettuun toimintasuunnitelmaan. Toimintasuunnitelman täydennyksessä 1/2021 kuvataan kolme toimenpidetasoa epidemian nopean kiihtymisen ja koko maata uhkaavan leviämisvaiheen estämiseksi eri tilanteissa (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:11). Toimenpidetasona tavoitteena on torjua epidemian kasvun uudelleen kiihtyminen ja herkemmin tarttuvien virusmuunnosten leviäminen ja siten saada lisää aikaa rokotusten ja vuodenaikavaihtelun yhteisvaikutukselle epidemian hillitsemisessä. Epidemian nopean kiihtymisen tai muuntuneen viruksen leviämisen uhan perusteella sosiaali- ja terveysministeriö voi THL:n lausuntoon perustuen ohjata alueita ottamaan käyttöön leviämisvaiheen suositukset ja toimenpiteet ottaen huomioon toimien oikeasuhtaisuus. Erityisesti virusmuunnosten leviämisen riskin pienentämiseksi voi olla perusteltua ottaa käyttöön eräitä leviämisvaiheen lisätoimenpiteitä, jotta tavoiteltu nopea ja tehokas kontaktien väheneminen saavutetaan.

Hybridistrategian toimintasuunnitelman täydennyksessä leviämisvaiheen lisätoimenpiteenä tasolla kaksi suositellaan, että opetuksen järjestäjät voivat tilapäisesti siirtyä peruskoulun luokkien 7–9 etäopetukseen. Perusopetuslaki ei mahdollista opetuksen järjestämisen laajamittaista keskeyttämistä, vaan opetuksessa voidaan siirtyä laissa säädettyjen edellytysten täytyessä poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin. Aluehallintovirastot rajoittavat tartuntatautilain 58 §:n nojalla annetuilla päätöksillä peruskoulun opilaitostilojen käyttöä ja opetuksen järjestäjät voivat tehdä perusopetuslain 20 a §:n nojalla päätöksen poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisestä tältä osin. Poikkeuksellisiin opetusjärjestelyihin siirtymisessä toimivalta on perusopetuksen opetuksen järjestäjällä.

Valtioneuvosto on 25.2.2021 todennut THL:n lausuntoon perustuen, että perusteet periaatepäätöksen hybridistrategian toimintasuunnitelman täydennyksen mukaiselle toimenpidetasolle kaksi siirtymiseen ovat olemassa, ja tehnyt periaatepäätöksen tason kaksi käyttönotosta (STM/2021/32). Jatkotoimenpiteenä sosiaali- ja terveysministeriö on ohjannut kaikki THL:n sekä ministeriön arvion mukaiset leviämisvaiheen alueet ottamaan käyttöön hybridistrategian toimintasuunnitelman sekä sen

täydennyksen mukaiset leviämisvaiheen toimet (ml. tartuntatautilain uudet valtuudet) ja lisätoimet (VN/5229/2021).

THL:n hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 17.3.2021 mukaan koronavirusepidemia on helmikuun puolivälin jälkeen kiihtynyt, ja epidemiatilanne on merkittävästi heikentynyt viimeisen kuukauden aikana Suomessa. Viimeisten parin viikon aikana erikoissairaanhoidon sekä vuodeosastokuormitus että tehohoidon tarve ovat lisääntyneet huomattavasti. Maaliskuun toisella viikolla (viikko 10) todettiin yhteensä lähes 4800 uutta tapausta, mikä on yli 300 tapausta enemmän kuin edellisellä viikolla. Viimeisen kuukauden aikana tapausmäärät ovat koko ajan olleet nousussa. Viikkokohtaiset tapausmäärät ovat olleet jo muutama viikon ajan epidemia-ajan korkeimpia.

Tämänhetkistä epidemiatilannetta luonnehtivat THL:n tilannearvioraportin mukaan suuret alueelliset erot. Epidemiatilanne on heikentynyt etenkin Helsingin ja Uudenmaan sekä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirien alueilla. Toisaalta epidemiatilanne on helpottunut etenkin Ahvenanmaan maakunnassa ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella. Tartuntoja todetaan edelleen eniten työikäisillä, tällä hetkellä varsinkin nuorilla aikuisilla. Positiivisten COVID-19-tapausten osuus testatuista näytteistä oli viikolla 10 noin 3,2 %. Positiivisten näytteiden osuus on hieman kasvanut viikoilla 7-10 lisääntyneistä testimäärästä huolimatta. Erityisesti Britanniassa havaitun virusvariantin (B.1.1.7) leviäminen vaikuttaa epidemian kiihtymisen taustalla osassa Suomea. Valtakunnallisesti sairaalahoidon kuormitus on viimeisten viikkojen aikana kasvanut. Myös tehohoidon tarve on selvästi kasvanut viimeksi kuluneen kuukauden ja varsinkin viimeisten päivien aikana.

THL:n tilannearvioraportin mukaan perusteltua, että alueilla pidetään yllä ja lisätään ennakoivasti tehokkaita ja kattavia keinoja tartuntojen estämiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn turvaamiseksi. Vaikka epidemia on valtakunnallisesti tarkasteltuna edelleen kiihtynyt, käytössä olevat suositus- ja rajoitustoimet ovat todennäköisesti hillinneet epidemian kasvuvauhtia. Rajoitustoimien vaikutukset tapausmääriin näkyvät täysimääräisesti viiveellä.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Kunnan tai kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan paikallisista tai alueellisista rajoituksista. Aluehallintovirasto voi päättää rajoituksista, jos ne ovat tarpeen usean kunnan alueella. Rajoituksilla pyritään estämään epidemian leviäminen väestössä alueellisesti tai laajemmin sekä mahdollistamaan palaaminen epidemian perustasolle. Epidemian leviämisvaiheessa voidaan tarvita näiden toimivaltaisten viranomaisten päättämiä laajempia tai tiukempia alueellisia suosituksia tai rajoituksia. Kunnan velvollisuudesta selvittää epidemiaa ja tehdä epidemian torjumiseksi tarvittavia toimenpiteitä on säädetty tartun-

tatautilain 9 §:ssä. Kunnan toimivallasta päättää laajaan tartunnanvaaraan liittyvistä toimenpiteistä toimialueellaan säädetään tartuntatautilain 58 §:n 1 momentissa. Paikalliset ja alueelliset viranomaiset ovat 22.2.2021 voimaan tulleilla tartuntatautilain muutoksilla (147/2021) saaneet lisää keinoja koronavirustilanteen hillitsemiseksi.

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 23.3.2021 keskustellut Varsinais-Suomen COVID-19- tilanteesta sairaanhoitopiiriin koolle kutsumassa alueellisessa ohjausryhmässä koronaviruksen aiheuttaman infektion (COVID-19) ehkäisemiseksi. Tartunnat ovat edelleen kasvussa. Ohjausryhmässä esitettyjen tietojen perusteella uusien tartuntojen ilmaantuvuus on 22.3.2021 ollut 250,8/100 000 asukasta/14vrk. Edellisellä seurantajaksoilla 15.3.2021 tartuntojen ilmaantuvuus oli 226,6/100.000 asukasta/14 vrk. Positiivisten tapausten osuus testatuista näytteistä on noussut edeltävän viikon 4,9 %:sta 5,8 %:iin. Virusmuunnosta löytyy lähes 70 %:ssa tartuntatapauksista Varsinais-Suomessa. Sairaalahoitoon tarve ja uusien tehohoitojaksojen määrä on lisääntynyt aiemmasta. Lisäksi tartuntojen jäljitettävyyttä on tartuntamäärien noustessa heikentynyt aiemmasta. Tartunnanlähteistä saatiin selville 60 % viikolla 11. Vakavan tartuntatautilanteen vuoksi Varsinais-Suomen koronakoordinaatioryhmä suositteli, että aluehallintovirasto jatkaa päätöstään oppilaitosten tilojen sulkemisesta yläkoululaisilta 5.4.2021 asti.

Aluehallintovirastolla ei ole tietoa niiden määrästä, jotka sairastavat sen toimialueella COVID-19- infektiota tietämättään oireettomana ja siten mahdollisesti levittävät tartuntaa. Lisäksi monet sairastavat taudin lievästi. Jos sairastuneet eivät hakeudu heti ensivaiheessa testiin tai testitulokset viivästyvät muista syistä, taudin jäljittäminen vaikeutuu. Aluehallintovirasto toteaa, että jos suurissa yhteisöissä kuten kouluissa tai työpaikoilla ilmenee tartuntoja ja siten altistumisia, vie se resurssia tartunnan jäljityksestä.

Varsinais-Suomi on epidemiologisesti leviämisvaiheessa. Tartuntojen ilmaantuvuus on edelleen noussut ja on nyt korkeammalla kuin koskaan aikaisemmin epidemian aikana. Virusmuunnosta löytyy valtaosassa tartuntatapauksista Varsinais-Suomessa. THL suosittelee tilannearvioportissaan 17.3.2021, että alueilla pidetään yllä ja lisätään ennakoivasti tehokkaita ja kattavia keinoja tartuntojen estämiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn turvaamiseksi. Varsinais-Suomen alueellinen ohjausryhmä on 23.3.2021 todennut alueen epidemiologisen tilanteen olevan vakava ja suosittelee aluehallintovirastoa jatkamaan päätöstä oppilaitosten tilojen sulkemisesta yläkoululaisilta 5.4.2021 asti.

Varsinais-Suomen epidemiologisen tilanteen, valtakunnallisen epidemiologisen tilanteen ja koronaviruksen käyttäytymisen perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Varsinais-Suomen kuntien alueella.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1, 8, 58 ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain 91 §:n 1 momentin nojalla.

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa lääninlääkäri Maria Raitakari, puh. 0295 018 000 (vaihde).

Ylijohtaja Mikael Luukanen

Lääninlääkäri Maria Raitakari

Tämä päätös on allekirjoitettu sähköisesti.

LIITE

Liite Varsinais-Suomen kunnat

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Lounais-Suomen aluehallintovirastossa 6.4.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Tiedoksi

Varsinais-Suomen kunnat ja kuntayhtymät

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Lounais-Suomen poliisilaitos

Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Valtioneuvoston kanslia, viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Maksutta

Tämä asiakirja LSAVI/3398/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/3398/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Luukanen Mikael 25.03.2021 11:04

Esittelijä Raitakari Maria 25.03.2021 11:00